

Productie biologisch uitgangsmateriaal narcis en hyacint valt nog niet mee

• TEKST : HANNEKE VAN ZUILICHEM EN PETER VREEBURG, PPO BLOEMBOLLEN
• FOTO : PPO BLOEMBOLLEN

De biologische teelt streeft naar een gesloten teeltcyclus. Een evenwichtige bodem en cultivarkeuze zijn daarvoor de basis. Omdat deze maatregelen nog onvoldoende resultaat opleveren met het huidige sortiment heeft PPO Bloembollen de haalbaarheid van biologische productie van uitgangsmateriaal bekeken in relatie tot de toepassingsmogelijkheden van reinigingsmiddelen. Voor narcis lijken er enige perspectieven voor inzet van middelen tijdens wwv voor weinig bolrot- en huidziekgevoelige cultivars. De geteste middelen zijn echter nog niet toegestaan in de biologische teelt. Voor hyacint is de haalbaarheid van productie van voldoende biologisch uitgangsmateriaal erg onzeker.

De hele vermeerdering bij bolgewassen kan, afhankelijk van gewas, cultivar en vermeerderingsmethode, twee tot vijf jaar in beslag nemen. Het is duidelijk dat de uitval gedurende deze periode beperkt moet zijn voor een zelfvoorzienend en rendabel teeltsysteem. Problemen in de teelt hangen samen met de kwaliteit van het uitgangsmateriaal uit biologische teelt. Uitgangsmateriaal uit biologische teelt is vaak van onvoldoende kwaliteit door te lage stikstofgehalten, ziekten en plagen. Binnen het LNV-programma 'Gezond en vitaal uitgangsmateriaal voor biologische en andere vormen van duurzame landbouw' is gezocht naar gebruik van reinigingsmiddelen met een minimale milieubelasting voor toepassing in dompelbaden voor het planten of warmwaterbehandeling (wwv) om verspreiding van ziekten en plagen tegen te gaan.

BOLROT BIJ NARCIS

Bij de narciscultivar 'Carlton' zijn diverse middelen voor, tijdens of na de warmwaterbehandeling toegepast. Er werd een middel gebruikt op basis van citrusextract, een sterke oxidator en drie middelen onder code. In de proeven werd in het bad een extra besmetting van *Fusarium* aangebracht. In 2003 bleek dat reinigingsmiddelen voor en tijdens de warmwaterbehandeling hetzelfde resultaat gaven als formaline (gemiddeld 20% tegenover 87% bolrot in onbehandeld). Formaline gold als referentie, omdat dit middel nog door SKAL geac-

Huidziek bij narcis

cepteerd werd als noodoplossing. Reinigingsmiddelen na de wwv bleken nauwelijks effect te hebben tegen bolrot (gemiddeld 69% bolrot). In 2004 zijn van enkele middelen de formuleringen aangepast en zijn nieuwe middelen getoetst. Geen van de behandelingen gaf een verbetering van de resultaten.

HUIDZIEK BIJ NARCIS

Bij de narciscultivar 'Barrett Browning' werd uitgegaan van een van nature besmette huidzieke partij. In 2003 was geen van de middelen - inclusief formaline - effectief tegen huidziek. In 2004 bleek dat de oxidator en een formulering

onder code (PRI) als beste alternatieven naar voren kwamen tijdens de wwv, met 25% huidziek tegenover 40% bij formaline en onbehandeld. Ter vergelijking: de chemische standaardbehandeling gaf 10% huidziek.

EFFECT BIJ HYACINT ONDUIDELIJK

Bij hyacint is in 2002 begonnen met het hollen van biologische bollen, gevolgd door een jaar doorteelt van het pluis. Vlak voor hollen en direct voor planten van de holbollen en het pluis is het bolmateriaal gedompeld in dezelfde reinigingsmiddelen als bij narcis, inclusief nog een formulering gebaseerd op etherische olie. Het effect van de middelen op de ziekteonderdrukking was niet goed te bepalen. Door onvoldoende bekendheid met de nieuwe middelen voor een toepassing in holbollen bleek er in enkele gevallen behoorlijke schade aan het jonge bolmateriaal op te treden. Bovendien had het bolmateriaal in het eerste jaar een slechte start gehad door weer- en teeltomstandigheden. Door de combinatie van deze factoren bleek het bolmateriaal slecht gegroeid te zijn, waardoor geen uitspraak gedaan kon worden over de werking van de middelen tegen ziekten. Of de middelen de problemen in gedurende de teelt van plantgoed voldoende kunnen oplossen moet verder worden onderzocht.

Dit onderzoek is gefinancierd door het ministerie van LNV